परीक्षेचे नाव :- महाराष्ट्र गट - क सेवा (मुख्य) परीक्षा - 2021 पेपर क्रमांक - 2 (स्वतंत्र पेपर - कर सहायक) 2021 परीक्षा दि. 27 ऑगस्ट, 2022 T15

A

→ संच क्रमांक

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक
BOOKLET NO. 103557

प्रश्नपुस्तिका – II

सामान्य क्षमता चाचणी व पदासंबंधीचे / विषयासंबंधीचे ज्ञान

वेळ : 1 (एक) तास

एकूण प्रश्न : 100

एकूण गुण : 100

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 100 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

(2) आपला परीक्षा–क्रमांक ह्या चौकोनांत **न विसरता बॉल्पेनने** लिहावा.

परीक्षा–क्रमांक

केंद्राची संकेताक्षरे ↑   ↑ शेवटचा अंक

(3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे **न विसरता नमूद करावा.**

(4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

(ब) **आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.**

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण **एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नांकडे वळावे.** अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही. एकापेक्षा जास्त उत्तरे नमूद केल्यास ते उत्तर चुकीचे धरले जाईल व त्या चुकीच्या उत्तराचे गुण वजा केले जातील.

(7) **प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चुकीच्या उत्तरांसाठी 25% किंवा 1/4 गुण वजा/कमी करण्यात येतील."**

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम–82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

SEAL

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

1. भारतात पंचायत राजच्या दृष्टीने हे प्रागतिक पाऊल मानले जाते.

(a) 42 आणि 43 वी घटनादुरुस्ती

(b) 43 आणि 44 वी घटनादुरुस्ती

(c) 44 वी घटनादुरुस्ती

(d) 73 आणि 74 वी घटनादुरुस्ती

वरीलपैकी **योग्य** पर्याय निवडा :

(1) फक्त (a) (2) फक्त (b) (3) फक्त (c) (4) फक्त (d)

Following are the fundamental steps towards the establishment of Panchayat Raj in India :

(a) 42nd and 43rd Constitutional Amendment.

(b) 43rd and 44th Constitutional Amendment.

(c) 44th Constitutional Amendment.

(d) 73rd and 74th Constitutional Amendment.

Which is the **correct** answer of following ?

(1) (a) only (2) (b) only (3) (c) only (4) (d) only

---

2. 2003 साली महाराष्ट्र शासनाने नगरपरिषदेसंबंधी कायद्यात दुरुस्ती करून पुढील तरतुदींचा समावेश केला.

(a) दहा हजारांपेक्षा जास्त आणि पंचवीस हजारांपेक्षा कमी लोकसंख्या असलेल्या आणि शहरीकरण होत असलेल्या भागांसाठी नगरपंचायत स्थापन करणे.

(b) ते क्षेत्र "A" वर्ग नगरपालिकेपासून किमान 50 k.m. दूर असावे.

(c) त्या क्षेत्रात किमान 50% लोक हे शेतीव्यतिरिक्त इतर व्यवसाय करणारे असावे.

(d) ते क्षेत्र "A" वर्ग नगरपालिकेपासून किमान 25 k.m. दूर असावे.

वरीलपैकी **योग्य** पर्याय निवडा :

(1) (a) आणि (b) बरोबर (2) (b) आणि (c) बरोबर

(3) (a), (c) आणि (d) बरोबर (4) वरील सर्व बरोबर

In 2003 Government of Maharashtra brought new amendment about Nagarparishad.

(a) To establish nagarpanchayat where population is above 10 thousand and below 25 thousand and where just urbanization in growing.

(b) That area should be 50 k.m. away from "A" Grade Nagarparishad.

(c) In that area minimum 50% population should be in business other than farming.

(d) That area should be 25 k.m. away from "A" Grade Nagarparishad.

Select the **correct** options from the following :

(1) (a) and (b) correct (2) (b) and (c) correct

(3) (a), (c) and (d) correct (4) All is correct

---

3. पंचायत राज संस्थांसंदर्भात समिती व वर्ष यांच्या जोड्या जुळवा.

A (समिती)		B (वर्ष)	
(a)	बलवंत राय मेहता समिती	(i)	1957
(b)	अशोक मेहता समिती	(ii)	1977
(c)	जी.व्हि.के. राव समिती	(iii)	1985
(d)	एल.एम. सिंघवी समिती	(iv)	1986

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(3)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(4)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)

Match the following pairs regarding Panchayat Raj Committees and their year.

A (Committee)		B (Year)	
(a)	Balawant Rai Mehata Committee	(i)	1957
(b)	Ashok Mehta Committee	(ii)	1977
(c)	G.V.K. Rao Committee	(iii)	1985
(d)	L.M. Singhvi Committee	(iv)	1986

Answer Options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(2)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
(3)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)
(4)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)

4. पुढील विधाने वाचून **योग्य** विधानांची पर्यायातून निवड करा.
   (a) गावातील सर्व प्रौढ स्त्री-पुरुष नागरिकांची ग्रामसभा बनते.
   (b) 74 व्या घटनादुरुस्तीने ग्रामसभेची तरतूद केली आहे.
   (c) पहिल्या ग्रामसभेचे अध्यक्षस्थान ग्रामपंचायतीचे सरपंच भूषवितात.
   (d) ग्रामसभेची बैठक वर्षातून दोन वेळा बोलवणे आवश्यक आहे.

   पर्यायी उत्तरे :
   (1) (a) आणि (b) बरोबर (2) (a) आणि (c) बरोबर
   (3) (a), (b) आणि (c) बरोबर (4) (a), (c) आणि (d) बरोबर

   Select **correct** alternative from the following :
   (a) Gramsabha consist of adult civilians men and women of the village.
   (b) Gramsabha came into existence by 74th Constitutional Amendment.
   (c) The first Gramsabha is chaired by Sarpanch of Grampanchayat.
   (d) It is mandatory to hold Gramsabha twice in a year.

   Answer Options :
   (1) (a) and (b) correct (2) (a) and (c) correct
   (3) (a), (b) and (c) correct (4) (a), (c) and (d) correct

---

5. 73 व्या घटनादुरुस्तीशी संबंधित पुढील पर्यायांपैकी **योग्य** पर्याय निवडा.
   (a) 73 व्या घटनादुरुस्तीनुसार पंचायतराज संस्थांना घटनात्मक दर्जा प्रदान करण्यात आला.
   (b) 73 वी घटनादुरुस्ती 1976 मध्ये झाली.
   (c) संविधानात 11 व्या परिशिष्टाचा समावेश करण्यात आला.
   (d) महिलांसाठी 1/3 जागा राखीव ठेवण्यात आल्या.

   पर्यायी उत्तरे :
   (1) फक्त (a) बरोबर (2) फक्त (b) बरोबर
   (3) (a), (b), (c) बरोबर (4) (a), (c), (d) बरोबर

   Choose **correct** statement from the following about 73rd Constitutional Amendment.
   (a) According to 73rd Constitutional Amendment Constitutional status was given to Panchayat Raj Institutions.
   (b) 73rd Constitutional Amendment was done in 1976.
   (c) The 11th schedule was included in the Constitution.
   (d) 1/3 seats were kept reserved for women.

   Answer Options :
   (1) (a) only correct (2) (b) only correct
   (3) (a), (b), (c) are correct (4) (a), (c), (d) are correct

---

6. खालील विधाने लक्षात घ्या.

(A) नीति आयोग ही ना वैधानिक ना संवैधानिक यंत्रणा आहे.

(R) नीति आयोगाची निर्मिती ही केंद्रीय मंडळाच्या कार्यकारी ठरावानुसार झाली आहे.

खाली दिलेल्या संकेतातून उत्तराचा **अचूक** पर्याय निवडा :

(1) **(A)** आणि **(R)** ही दोन्ही विधाने योग्य असून **(R)** हे **(A)** चे योग्य स्पष्टीकरण आहे.

(2) **(A)** आणि **(R)** ही दोन्ही विधाने योग्य आहेत मात्र **(R)** हे **(A)** चे योग्य स्पष्टीकरण नाही.

(3) **(A)** हे विधान योग्य असून **(R)** हे चुकीचे विधान आहे.

(4) **(A)** हे चुकीचे विधान असून **(R)** हे विधान योग्य आहे.

Consider the following statements :

(A) NITI Aayog is neither a statutory body nor a constitutional body.

(R) It is established by an executive resolution of the Union Cabinet.

Answer the question by using the codes given below :

(1) Both **(A)** and **(R)** are true and **(R)** is the correct explanation of **(A)**.

(2) Both **(A)** and **(R)** are true but **(R)** is not a correct explanation of **(A)**.

(3) **(A)** is true but **(R)** is false.

(4) **(A)** is false but **(R)** is true.

---

7. भारतीय संविधानाला 'एक सामाजिक प्रलेख' हे नांव कोणी दिले ?

(1) आइवर जेंनिंग्ज (2) ग्रेनव्हिल ऑस्टीन (3) एन.ए. पालखीवाला (4) के.सी. व्हिअर

Who declared Indian Constitution as 'a Social Document' ?

(1) Ivor Jennings (2) Granville Austin (3) N.A. Palkhivala (4) K.C. Wheare

---

8. खालील विधाने विचारात घ्या :

(a) भारतीय राज्यघटनेच्या 108 व्या कलमानुसार संसदेच्या दोन्ही सभागृहांची संयुक्त बैठक बोलविली जाते.

(b) लोकसभा आणि राज्यसभा यांची पहिली संयुक्त बैठक 1961 मध्ये झाली होती.

(c) भारतीय संसदेच्या दोन्ही सभागृहांची तिसरी संयुक्त बैठक 2012 मध्ये झाली.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहे/त ?

(1) फक्त (a) (2) (a) आणि (b) (3) (b) आणि (c) (4) (a) आणि (c)

Consider the following statements :

(a) The joint sitting of the two houses of the Parliament in India is called under Article 108 of the Constitution of India.

(b) The First joint sitting of Loksabha and Rajysabha was held in the year 1961.

(c) The Third joint sitting of the two houses of Indian Parliament was held in 2012.

Which of the statement/s given above is/are **correct** ?

(1) Only (a) (2) (a) and (b) (3) (b) and (c) (4) (a) and (c)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

9. भारतीय राज्यघटनेचा सरनामा हा :

(1) राज्यघटनेचा भाग नाही.

(2) संसदेद्वारा दुरुस्ती न होणारा आहे.

(3) भारतीय राज्यघटनेतील अधिकाराचा स्रोत नाही.

(4) राज्यव्यवस्थेने साध्य करावयाची उद्दिष्टे दर्शवितो.

Preamble to the Constitution of India :

(1) is not a part of the Constitution.

(2) cannot be amended by the Parliament.

(3) is not a source of authority of the Constitution of India.

(4) indicates the objectives to be achieved.

---

10. भारतातील 'अविश्वास ठराव' प्रस्तावाबाबत खालील विधाने लक्षात घ्या.

(a) 'अविश्वास ठराव' ही शब्दयोजना भारतीय राज्यघटनेत उल्लेख करण्यात आली आहे.

(b) अविश्वास ठराव संसदेच्या दोन्हीपैकी कोणत्याही सभागृहात प्रथम मांडता येतो.

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने **असत्य** आहेत ?

(1) फक्त (a) (2) फक्त (b) (3) दोन्ही (4) दोन्हीही नाही

Consider the following statements regarding a No-confidence motion in India :

(a) The term No-confidence motion has been mentioned in the Constitution of India.

(b) A motion of No-confidence can be introduced in any of house of the Parliament.

Which of the statement/s given above is/are **incorrect** ?

(1) Only (a) (2) Only (b) (3) Both (4) Neither (a) nor (b)

---

11. केंद्र आणि घटकराज्ये यांच्यातील वाद सोडविण्याचा सर्वोच्च न्यायालयाचा अधिकार त्याच्या खालीलपैकी कोणत्या अधिकार क्षेत्राअंतर्गत येतो ?

(1) सल्लाविषयक अधिकारक्षेत्र (2) अपिलाचे अधिकारक्षेत्र

(3) रिट/याचिका अर्जाचे अधिकारक्षेत्र (4) प्रारंभिक अधिकारक्षेत्र

The power of the Supreme Court of India to decide disputes between the centre and the states falls under its__________.

(1) Advisory jurisdiction (2) Appellate jurisdiction

(3) Writ jurisdiction (4) Original jurisdiction

---

12. राज्यसभेचे सदस्य खालीलपैकी कोणत्या संसदीय समितीचे सदस्य नसतात ?

(a) लोकलेखा समिती

(b) अंदाज समिती

(c) सार्वजनिक उपक्रम समिती

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a) फक्त (2) (b) फक्त (3) (a) आणि (b) (4) (a) आणि (c)

Members of Rajyasabha are not associated with :

(a) Public Accounts Committee

(b) Estimate Committee

(c) Committee on public undertakings

Answer Options :

(1) (a) only (2) (b) only (3) (a) and (b) (4) (a) and (c)

---

13. भारताच्या निवडणूक आयोगासंदर्भातील खालीलपैकी कोणते विधान **चुकीचे** आहे ?

(1) 1950 मध्ये स्थापना झाल्यापासून ते 15 ऑक्टोबर 1989 पर्यंत निवडणूक आयोग ही एकसदस्यीय यंत्रणा होती.

(2) निवडणूक आयोग हा मुख्य निवडणूक आयुक्त आणि वेळोवेळी राष्ट्रपतीस वाटतील तेवढे इतर निवडणूक आयुक्त यांचा मिळून बनतो.

(3) जानेवारी 1990 ते ऑक्टोबर 1993 या कालावधीमध्ये निवडणूक आयोग हा एकसदस्यीय होता.

(4) ऑक्टोबर 1989 पासून आजतागायत निवडणूक आयोग हा बहुसदस्यीय असून त्यात एकूण तीन निवडणूक आयुक्त आहेत.

Which one of the following statements about the Election Commission of India is **incorrect** ?

(1) Since its inception in 1950 and till 15 October 1989, the Election Commission functioned as a single member body.

(2) The Election Commission shall consist of the Chief Election Commissioner and such number of other Election Commissioners, if any, as the President may from time to time fix.

(3) From January 1990 to October 1993 the Election Commission remained single member body.

(4) Since October 1989 till today, the Election Commission has been functioning as a multimember body consisting of three Election Commissioners.

---

14. 1953 च्या राज्य पुनर्रचना आयोगाच्या 3 सदस्यांमध्ये खालीलपैकी कोणाचा समावेश नव्हता ?

(1) के.एम. पाण्णिकर (2) एस.के. धर (3) फजल अली (4) एच.एन. कुंझरु

Who among the following was not among the 3 members of State Reorganisation Committee of 1953 ?

(1) K.M. Pannikar (2) S.K. Dhar (3) Fazal Ali (4) H.N. Kunzru

---

15. खालील विधाने विचारात घ्या.

(a) भारतीय नागरिकांसाठीची मूलभूत कर्तव्ये 1976 मध्ये राज्यघटनेत समाविष्ट करण्यात आली.

(b) 42 व्या घटना दुरुस्तीने दहा मूलभूत कर्तव्यांचा समावेश राज्यघटनेत करण्यात आला.

(c) सूरज सिंह समितीच्या शिफारशीने मूलभूत कर्तव्यांचा समावेश राज्यघटनेत करण्यात आला.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **बरोबर** आहे/त ?

(1) (a) आणि (b) (2) (b) आणि (c) (3) (a) आणि (c) (4) (a), (b) आणि (c)

Consider the following statements :

(a) Fundamental Duties of Indian citizens were added to the Constitution in 1976.

(b) The 42nd Constitutional Amendment included ten Fundamental Duties in the Constitution.

(c) Fundamental Duties were added to the Constitution by the recommendation of the Suraj Singh Committee.

Which of the statement/s is given above is/are **correct** ?

(1) (a) and (b) (2) (b) and (c) (3) (a) and (c) (4) (a), (b) and (c)

---

16. भारतात __________ या योजनेने समावेशक वृद्धीचा पाया घातला.

(1) आठवी पंचवार्षिक योजना (2) दहावी पंचवार्षिक योजना

(3) अकरावी पंचवार्षिक योजना (4) यापैकी नाही

__________ laid the basis for inclusive growth in India.

(1) 8th five year plan (2) 10th five year plan

(3) 11th five year plan (4) None of these

---

17. खालीलपैकी कोणत्या कारणांमुळे 1965 मध्ये भारताच्या पंचवार्षिक योजनांमध्ये तात्पुरता खंड पडला ?

(a) भारत–पाकिस्तान युद्ध

(b) सततची दोन वर्षे दुष्काळ

(c) रुपयाचे अवमूल्यन

(d) किंमत पातळीतील वाढ

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b) आणि (c) (2) (a) आणि (b) (3) (a) आणि (c) (4) वरील सर्व

Which of the following factors were responsible for disruption of five year planning process in India in 1965 ?

(a) Indo-Pakistan conflict

(b) Two successive years of drought

(c) Devaluation of Rupee

(d) A general rise in prices

Answer Options :

(1) (a), (b) and (c) (2) (a) and (b) (3) (a) and (c) (4) All of the above

---

18. ________ या पंचवार्षिक योजनेत कृषी विकासाधिपटीत वृद्धी व्यूहरचनेचा स्वीकार करण्यात आला होता.

(1) तिसरी योजना (2) पाचवी योजना (3) सातवी योजना (4) दहावी योजना

Agricultural Development-Led growth strategy was adopted in ________ five year plan.

(1) Third plan (2) Fifth plan (3) Seventh plan (4) Tenth plan

---

19. पहिल्या पंचवार्षिक योजनेचे मुख्य उद्दिष्ट काय होते ?

(1) उद्योगाचा विकास

(2) आयात आणि निर्यातीवर लक्ष केंद्रित

(3) शेती आणि पायाभूत सुविधांचा विकास

(4) स्वयंपूर्णता

What was the main objective of First Five Year Plan ?

(1) Development of Industry

(2) Focus on Import & Export

(3) Development of Agriculture and Infrastructure

(4) Self-reliance

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

20. जोड्या जुळवा व खालीलपैकी **योग्य** पर्याय निवडा.

(a)	दुसरी पंचवार्षिक योजना	(i)	कुटुंब नियोजन कार्यक्रमाची अंमलबजावणी
(b)	चौथी पंचवार्षिक योजना	(ii)	अधिक वेगवान व समावेशक वृद्धीकडे वाटचाल
(c)	पाचवी पंचवार्षिक योजना	(iii)	महालनोबिस योजना
(d)	अकरावी पंचवार्षिक योजना	(iv)	'गरिबी हटाव' उद्दिष्ट

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(iii)	(iv)	(ii)
(2)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)
(3)	(ii)	(i)	(iii)	(iv)
(4)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)

Match the columns and select the **correct** option.

(a)	Second Five Year Plan	(i)	Implementation of Family Planning Program
(b)	Fourth Five Year Plan	(ii)	Towards faster & more inclusive Growth
(c)	Fifth Five Year Plan	(iii)	Mahalnobis Plan
(d)	Eleventh Five Year Plan	(iv)	Objective of 'Garibi Hatao'

Answer Options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(iii)	(iv)	(ii)
(2)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)
(3)	(ii)	(i)	(iii)	(iv)
(4)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)

---

21. 20 जून 2016 रोजी जर्मनीमध्ये झालेल्या सुपर कंप्यूटर परिषदेमध्ये चीनचा कोणता सुपर कंप्यूटर जगातील सर्वात वेगवान सुपर कंप्यूटर ठरला ?

(1) ब्ल्यू जीन/पी (2) टायटन (3) टियान्हे-2 (4) सनवे-तायहू लाईट

Which super computer of China become the fastest super computer in the world at the computer conference held in Germany on June 20, 2016 ?

(1) Blue Gene/P (2) Titan (3) Tianhe-2 (4) Sunway-Taihu Light

---

22. स्वयंचलीत कार/चालक विरहित कार इतक्यात बातम्यामध्ये होती. त्याबाबत खालीलपैकी काय खरे नाही ?

(1) युनाइटेड किंगडम हा कमी वेगाने स्वयंचलीत वाहनांच्या वापरासाठी नियमन जाहिर करणारा पहिला देश ठरला आहे.

(2) स्वयंचलीत तंत्रज्ञान युबेर, निसान, टेस्ला या कंपन्यांनी विकसित केले आहे.

(3) स्वयंचलीत कारने सभोवतालचा नकाशा तयार करण्यासाठी लेझर, सेन्सर व रडारचा उपयोग केला आहे.

(4) युकेचा अंदाज आहे की सुमारे 60% युके कारमध्ये 2035 पर्यंत स्वयंचलीत कारची क्षमता असेल.

Self-Driving car/Driverless cars were recently in news. Which of the following is not true about it ?

(1) United Kingdom has become the first country to announce regulation for the use of self-driving vehicles at low speeds.

(2) Self-driving technologies have been developed by Uber, Nissan, Tesla companies.

(3) Self-driving car use lasers, sensors and radars to map their surroundings.

(4) UK forecasts that around 60% of UK cars will have self-driving capabilities by 2035.

---

23. खालीलपैकी कोणत्या संस्थेद्वारे 'तंबाखू ही पृथ्वीला विषबाधित करणारी आहे' याबद्दल अहवाल सादर करण्यात आला आहे ?

(1) जागतिक आरोग्य संघटना (2) युनिसेफ

(3) नीति आयोग (4) आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्रालय

Which institution has released the report titled 'Tobacco : Poisoning our Planet' ?

(1) World Health Organisation (2) UNICEF

(3) NITI Aayog (4) Ministry of Health and Family Welfare

---

24. रशियाने यूक्रेन वर आक्रमण केव्हा सुरू केले ?

(1) 12 फेब्रुवारी 2022

(2) 24 फेब्रुवारी 2022

(3) 01 मार्च 2022

(4) 08 मार्च 2022

When did Russia start attack on Ukraine ?

(1) 12 Feb. 2022

(2) 24 Feb. 2022

(3) 01 March 2022

(4) 08 March 2022

---

25. खालीलपैकी कोणास 'सिलीकॉन व्हॅली' आणि 'विद्रोही अष्टक' चा निर्माता म्हणून ओळखले जाते ?

(1) स्टिव्ह जॉब्ज (2) जे लास्ट

(3) विलियम शॉकले (4) बिल ह्यूलेट

Who among the following was one of the founders of 'Silicon Valley' and 'Traitorous eight' ?

(1) Steve Jobs (2) Jay Last

(3) William Shockley (4) Bill Hewlett

---

26. '1984 स्पायडरमॅन' या कॉमिकच्या 25 क्रमांकाच्या पानाचा लिलाव करण्यात आला. या पानाला तब्बल ________ डॉलरची बोली लावण्यात आली.

(1) 33.6 लाख (2) 43.6 लाख (3) 53.6 लाख (4) 66.6 लाख

An auction was held for page no. 25 of '1984 Spiderman Comics', which was betted for ________ dollars.

(1) 33.6 lakh (2) 43.6 lakh (3) 53.6 lakh (4) 66.6 lakh

---

27. 'विश्व तंबाखू निषेध दिवस 2022' ची थीम काय आहे ?

(1) तंबाखू : मानवतेस धोका

(2) तंबाखू : पर्यावरणास धोका

(3) तंबाखू : आरोग्यास धोका

(4) धुम्रपानाचे संकट

What is the theme of the 'World No Tobacco Day 2022' ?

(1) Tobacco : A Threat to our Humanity

(2) Tobacco : Threat to our Environment

(3) Tobacco : A Threat to Health

(4) Dangers of Smoking

---

28. प्रमुख वेबसाइट आणि त्याचे संस्थापक ओळखा :

(a)	फेसबुक	(i)	टीम बर्नर्स-ली
(b)	इंटरनेट	(ii)	बिल गेट्स आणि पाल एलेन
(c)	मायक्रोसॉफ्ट	(iii)	सचिन बंसल आणि बिन्नी बंसल
(d)	फ्लीपकार्ट	(iv)	मार्क जुकरबर्ग

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(ii)	(iv)	(iii)
(2)	(iv)	(i)	(ii)	(iii)
(3)	(iv)	(ii)	(i)	(iii)
(4)	(ii)	(iv)	(iii)	(i)

Match the pair of main Websites and their Founder :

(a)	Facebook	(i)	Tim Berners-Lee
(b)	Internet	(ii)	Bill Gates and Paul Allen
(c)	Microsoft	(iii)	Sachin Bansal and Binny Bansal
(d)	Flipkart	(iv)	Mark Zuckerberg

Answer Options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(i)	(ii)	(iv)	(iii)
(2)	(iv)	(i)	(ii)	(iii)
(3)	(iv)	(ii)	(i)	(iii)
(4)	(ii)	(iv)	(iii)	(i).

---

29. नुकतीच बातम्यांमध्ये दिसलेली 'ग्लोबल मर्सी' खालीलपैकी काय आहे ?

(1) ना नफा तत्त्वावरील संघटन (2) मुलकी रुग्णालय जहाज

(3) उपग्रहविरोधी क्षेपणास्त्र (4) कोविड-19 वरील लस

What is the 'Global Mercy' which was seen in the news recently ?

(1) Non-Profit organisation (2) Civilian hospital ship

(3) Anti-Satellite missile (4) Covid-19 vaccine

---

30. कापडाच्या दोन तुकड्यांना एकत्र ठेवणाऱ्या बटनांना किंवा चेनला पर्याय म्हणून 'वेल्क्रो' ची निर्मिती स्वित्झर्लंडमधील इंजिनिअर __________ यांनी 1948 मध्ये केली.

(1) आल्बर्ट आइन्स्टान (2) जॉर्ज डी. मेस्ट्रॉल

(3) रेने थरी (4) पेरे हेमेर

A Velcro was produced by Switzerland engineer __________ in 1948 as the alternate for a button or chain for fastening two pieces of fabric.

(1) Albert Einstein (2) George D. Mestrol

(3) Rene Thury (4) Pierre Hemmer

---

31. वाहतूक स्थानकांत उपलब्ध जोडण्या अभ्यासा. एकमार्गी जोडण्या आहेत; C ते A, E ते G, B ते F, D ते H, G ते C, H ते F व E ते C. दोन मार्गी जोडण्या A आणि E, G आणि B, , F आणि D, व E आणि D यांच्या दरम्यान आहेत. या माहिती संदर्भातील चुकीचा पर्याय निवडा.

(1) C ते H प्रवास करण्यासाठी व्यक्तीला A, E व D या स्थानकांतून जाणे आवश्यक आहे.

(2) F ते A जाण्यासाठी फक्त एकच मार्ग उपलब्ध आहे व तो आहे E आणि D मार्गे जाणे.

(3) जर GC मार्ग बंद केला तर कोणीही A ला भेट न देता C ते H जाऊ शकते.

(4) D, E व A किंवा D, E व G यांना भेट देऊन कोणालाही F ते C प्रवास करता येतो.

Study the connection available with transport stations. One way connections are C to A, E to G, B to F, D to H, G to C, H to F and E to C. Two way connections are between A and E, G and B, , F and D, and E and D. Select the option that is false with respect to this information.

(1) For travelling from C to H one must pass through A, E and D.

(2) There is only one rout available for travelling from F to A and it is to pass through E and D.

(3) If rout is GC is closed one can travel from C to H without visiting A.

(4) One can travel from F to C by visiting either D, E and A or D, E and G.

---

32. खालील आकृतीत प्रश्नचिन्हाच्या ठिकाणी कोणती संख्या येईल ?

14	
17	240

8	
12	98

?	
19	591

27	
15	407

(1) 20 (2) 34 (3) 31 (4) 13

Which number will replace the question mark in following figure ?

14	
17	240

8	
12	98

?	
19	591

27	
15	407

(1) 20 (2) 34 (3) 31 (4) 13

---

33. एका संख्येला 7 ने गुणून 5 ने भागावयाचे होते; परंतु त्याऐवजी चुकून 5 ने गुणून 7 ने भाग दिला तेव्हा उत्तर 25 आले तर खरे उत्तर काय असले पाहिजे ?

(1) 35 (2) 12 (3) 49 (4) 25

One number has to multiply by 7 and divide by 5 but by mistake it is multiplied by 5 and divided by 7, the answer is 25, then what should be the correct answer ?

(1) 35 (2) 12 (3) 49 (4) 25

---

34. 1 ते 10 ची चौकट-जाळी करून दिना, मानू, कानू, जयू व झेबा ठिकऱ्या खेळत आहेत. फक्त दिना व मानू यांनी त्यांच्या ठिकऱ्या सम क्रमांकांवर उतरवल्या. जयूची ठिकरी सर्वात कमी क्रमांकावर उतरली. कानूची ठिकरी सातवर उतरली. कोणाही दोन व्यक्तींनी एकाच क्रमांकावर त्यांच्या ठिकऱ्या उतरवल्या नाहीत. कोणाचीही ठिकरी 1, 5 व 10 वर उतरली नाही.

जर ही माहिती सत्य असेल तर दिलेल्या पर्यायांतील कोणते विधान खात्रीने सत्य आहे.

(1) झेबाची ठिकरी 9 क्रमांकावर उतरली.
(2) कानूची ठिकरी मानूच्या वरच्या क्रमांकावर उतरली.
(3) जयूची ठिकरी क्रमांक 2 वर उतरली.
(4) मानूची ठिकरी क्रमांक 6 वर उतरली.

Dina, Manu, Kanu, Jayu and Zeba are playing hopscotch on a grid with the numbers 1 to 10. Only Dina and Manu throw their stones onto even numbers. Jayu's stone lands on lower number than, anyone else's. Kanu's stone lands on number seven. No two persons throw their stone on same number. Nobody's stone lands on numbers 1, 5 and 10.

If this information is true then select the definitely true statement from given options.

(1) Zeba's stone land on number 9.
(2) Kanu's stone lands on the higher number than Manu's.
(3) Jayu's stone lands on number 2.
(4) Manu's stone lands on the number 6.

---

35. गावांच्या परस्परसापेक्ष स्थानांची माहिती वाचून एका रेषेवर असलेल्या गावांचा गट दर्शवणारा पर्याय निवडा.

F, D च्या पश्चिमेला 1 किमीवर आहे.

B, E च्या पूर्वेला 1 किमीवर आहे.

A, E च्या उत्तरेला 2 किमीवर आहे.

C, A च्या पूर्वेला 1 किमीवर आहे.

E, D च्या दक्षिणेला 1 किमीवर आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) A, C व B (2) A, D व E (3) C, B व F (4) E, B व D

Study the information about the mutual positions of villages and select the option that indicates the group of villages that are in line.

F is 1 km to the west of D.

B is 1 km to the east of E.

A is 2 km to the north of E.

C is 1 km to the east of A.

E is 1 km to the south of D.

Answer Options :

(1) A, C and B (2) A, D and E (3) C, B and F (4) E, B and D

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

36. प्रश्न चिन्हाच्या ठिकाणी कोणती संख्या येईल ?

795 = 58
684 = 44
586 = ?

(1) 30 (2) 14 (3) 34 (4) 32

What number should replace the question mark ?

795 = 58
684 = 44
586 = ?

(1) 30 (2) 14 (3) 34 (4) 32

---

37. एका संकेत प्रणालीनुसार 'ge ji zo' हा संकेत 'had pleasant dream' प्रतिरूपित करतो. 'lit zo pit' हा संकेत 'realize your dream' प्रतिरूपित करतो आणि 'ge ze pat ze' हा संकेत 'very very pleasant experience' प्रतिरूपित करतो.

या संकेत प्रणालीनुसार 'your' चा संकेत निवडा.

(1) lit. (2) zo. (3) pit. (4) pit किंवा lit.

In certain code 'ge ji zo' represents 'had pleasant dream'; 'lit zo pit' represents 'realize your dream' and 'ge ze pat ze' represents 'very very pleasant experience'. Select code that represents 'your'.

(1) lit. (2) zo. (3) pit. (4) Either pit or lit.

---

38. 3 चौकार व 8 षटकार मिळून 110 धावा केलेल्या फलंदाजाच्या पळूण काढलेल्या धावांची टक्केवारी किती ?

(1) 45% (2) $45\frac{5}{11}\%$ (3) $54\frac{6}{11}\%$ (4) 55%

A batsman scored 110 which included 3 boundaries and 8 sixes. What percentage of his total scored did he make by running between the wickets ?

(1) 45% (2) $45\frac{5}{11}\%$ (3) $54\frac{6}{11}\%$ (4) 55%

---

39. 'A' आणि 'B' च्या वयाचे गुणोत्तर 2 : 5 आहे. त्यांच्या वयाची बेरीज 63 असल्यास 'A' चे वय काय ?

(1) 21 (2) 16 (3) 18 (4) 27

The age ratio of 'A' & 'B' is 2 : 5. If the sum of their ages is 63, What is the age of A ?

(1) 21 (2) 16 (3) 18 (4) 27

---

40. 'C' व 'P' ही भावंडे 'B' ची मुले आहेत पण ती त्यांची आई नाही. 'C' ही व्यक्ती त्यांच्या आई-वडिलांच्या एकुलत्या मुलाचा भाऊ नांही. 'A' आणि 'B' हे जोडपे आहे. 'Q' ही 'C' ची मुलगी आहे. 'R' हा 'P' चा मुलगा आहे. 'S' आणि 'P' हे जोडपे आहे. 'T' ही 'S' ची आई आहे. अनुक्रमे भाचा व आत्या हे नाते असलेल्या व्यक्तींची जोडी निवडा.

(1) C आणि R (2) Q आणि P (3) R आणि C (4) T आणि Q

'C' and 'P' are siblings and children of 'B' but 'B' is not their mother. 'C' is not the brother of only son of their parents. 'A' is the spouse of 'B'. 'Q' is the daughter of 'C'. 'R' is son of 'P'. 'S' is spouse of 'P'. 'T' is mother of 'S'. Select the pair of persons who are nephew and aunty from fathers side respectively.

(1) C and R (2) Q and P (3) R and C (4) T and Q

---

41. अझिजकडे प्रत्येकी विभिन्न वजने असलेले A, B, C, D आणि E या नामनिर्देशनांचे लोखंडी गोळे आहेत. B चे वजन A च्या वजनाच्या निम्मे आहे. B चे वजन C च्या वजनाच्या साडेचार पटीने जास्त आहे. D चे वजन C च्या वजनाच्या दुप्पट आहे. E चे वजन D च्या वजनाच्या दुप्पट आहे. A चे वजन E च्या वजनापेक्षा जास्त आहे, ज्याचे वजन C च्या वजनापेक्षा जास्त आहे. त्यांच्या वजनाच्या चढत्या किंवा उतरत्या क्रमाने मांडणी केली तरी ज्याचा क्रमांक बदलणार नाही असा गोळा निवडा.

(1) D (2) E (3) B (4) C

Aziz has iron lumps labeled A, B, C, D and E each having different weight. B weighs half as much as A. B weighs four and half as much as C. D weighs twice as much as C. E weighs twice as much as D. A weighs more than E which weighs more than C. Select the lump that will not change its rank if they are arranged according to descending or ascending order of their weights.

(1) D (2) E (3) B (4) C

---

42. बँकेशी केलेल्या करारानुसार एका व्यवसाय करणाऱ्या स्त्रीला व्याजरहित कर्जाचे परतावे समान रकमांच्या काही हप्त्यांत करायचे आहेत. 18 हप्ते दिल्यानंतर स्वत: 60% रक्कम फेडली आहे असे तिच्या लक्षात आले. करारात ठरलेली हप्त्यांची संख्या निवडा.

(1) 22 (2) 24 (3) 30 (4) 34

A business women had to repay a loan in some equal instalments without interest as per agreement with bank. She found that she refunded 60% of her loan after paying 18 instalments. Select the number of instalments that were in the agreement.

(1) 22 (2) 24 (3) 30 (4) 34

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

43. मी नेरे या गावात रहातो आणि मला जवळपास रहाणाऱ्या उपचार करून घेणाऱ्या ग्राहकांच्या पेरे, तेरे व सेरे या गावांना भेट द्यायची आहे. सर्व गावे द्विमार्गी रस्त्यांनी जोडलेली आहेत. पेरे ते नेरे मार्ग 31 किमी, तेरे ते पेरे 20 किमी, सेरे ते पेरे 23 किमी, नेरे ते तेरे 18 किमी, तेरे ते सेरे 17 किमी आणि सेरे ते नेरे 25 किमी लांबीचे आहेत. सर्व ग्राहकांना भेटी देऊन नेरेला परतण्यासाठी मला कापावे लागणारे किमान अंतर निवडा.

(1) 86 (2) 93 (3) 91 (4) 83

I live in a village Nere and I want to visit my therapy clients living in nearby villages Pere, Tere and Sere. All villages are connected by two way routes. Length of the route from Pere to Nere is 31 km, from Tere to Pere is 20 km, from Sere to Pere is 23 km long, Nere to Tere is 18 km, Tere to Sere 17 km, and from Sere to Nere is 25 km long. Select the shortest distance that I require to cover visits to my clients and return to Nere.

(1) 86 (2) 93 (3) 91 (4) 83

---

44. A ही किंमत B पेक्षा मोठी असताना P=(A चे 40%) + (B चे 65%) आणि Q=(A चे 50%) + (B चे 50%) आहेत.

या संदर्भात पुढीलपैकी कोणते विधान सत्य आहे ?

(1) P हा Q पेक्षा मोठा आहे. (2) Q हा P पेक्षा मोठा आहे.

(3) P आणि Q समान आहेत. (4) वरील कोणताही निष्कर्ष खात्रीपूर्वक काढता येणार नाही.

P=(40% of A) + (65% of B) and Q=(50% of A) + (50% of B) where A is greater than B.

In this context, which of the following statement is correct ?

(1) P is greater than Q. (2) Q is greater than P.

(3) P is equal to Q. (4) None of the above can be concluded with certainty.

---

45. रतनचे चौरसाकार नेमके एक हेक्टर शेत आहे. सोमवारी त्याला या शेताच्या मध्यावर परस्परांपासून 1 मीटर वाढत असलेली 4 भूछत्रे पाहून आश्चर्य वाटले. मंगळवारी या भूछत्रांची संख्या 16 पर्यंत वाढलेली आणि ती सगळी परस्परांपासून 1 मीटर अंतरावर होती. आज जेव्हा त्याने भूछत्रांच्या गटाकडे पाहिले तेव्हा त्यांचा विस्तार 36 झाला होता. जर आज बुधवार असेल तर आणि जर याच गतीने भूछत्रांचे क्षेत्र विस्तारत राहिले तर रतनचे शेत कुंपण वगळून पूर्णपणे व्यापून टाकायला लागणाऱ्या आणखी दिवसांची संख्या आजच्या दिवसासह निवडा.

(1) 100 (2) 50 (3) 48 (4) 45

Ratan has square field which is exactly one hectare. On Monday he was surprised to find 4 mushrooms growing on a 1 m square formation, in the centre of his field. On Tuesday the group of mushrooms had expanded to 16, which were all 1 m apart. When he looked at the group of mushrooms today it had expanded to 36. If today is Wednesday, and if area covered by mushrooms continues to expand at this rate select the number of more days including today, are required to cover Ratan's field completely except touching its fence.

(1) 100 (2) 50 (3) 48 (4) 45

---

46. अध्यापकांनी मुलांना गुलाबाची 21, मोगऱ्याची 42 आणि जास्वंदीची 56 रोपटी लावण्याची विनंती केली. प्रत्येक रांगेत प्रत्येक प्रकारची रोपटी समान संख्येने असतील या प्रमाणे रोपट्यांची लागवड करायची आहे.

वरील अटींच्या संदर्भात चुकीचे विधान निवडा.

(1) दिलेल्या अटींनुसार फक्त 7 ओळी असणे शक्य आहेत.

(2) जर अध्यापकांनी जास्वंदीची 7 रोपटी अधिक दिली तर दिलेल्या अटीचे समाधान करणाऱ्या 3 ओळी करणे शक्य आहे.

(3) जर अध्यापकांनी जास्वंदीची 7 रोपटी कमी दिली तर दिलेल्या अटीचे समाधान करणाऱ्या 7 ओळी करणे शक्य नाही.

(4) जरी जास्वंदीची 7 रोपटी कमी असली तरी दिलेल्या अटीचे समाधान करणाऱ्या 7 ओळी करणे शक्य आहे.

Teacher requested children to plant 21 rose saplings, 42 jasmine saplings and 56 hibiscus saplings. These are to be planted such that each row contains the same number of saplings of each variety. Select the false statement with respect to above conditions.

(1) There would be only 7 rows possible as per given condition.

(2) It is possible to have 3 rows if teacher gives 7 more saplings of hibiscus that satisfy above condition.

(3) If teacher gives 7 less saplings of hibiscus then it is not possible to have 7 rows that satisfy given condition.

(4) It is possible to have 7 rows that satisfy given condition even if 7 less saplings of hibiscus.

---

47. दुपारचे 12 वाजायला जितकी मिनिटे शिल्लक आहेत त्याच्या तिप्पट मिनिटे 32 मिनिटांपूर्वी 9 वाजून गेल्यानंतर झालेली होती तर तितकी मिनिटे निवडा.

(1) 37 (2) 33 (3) 31 (4) 30

Select the minutes before 12 noon if 32 minutes ago it was three times as many minutes before past 9 am.

(1) 37 (2) 33 (3) 31 (4) 30

---

48. टोपली 'A' व 'B' मध्ये ठेवलेल्या फळांचे गुणोत्तर 7 : 9 आहे. जर 'A' टोपलीतील 6 फळे 'B' टोपलीत ठेवली तर त्याचे अनुक्रमे गुणोत्तर 1 : 3 होते. तर 'A' व 'B' टोपल्यात मिळून एकूण फळे किती आहेत ?

(1) 28 (2) 32 (3) 36 (4) 40

The number of fruits in a basket 'A' and 'B' are in the ratio 7 : 9. If 6 fruits are taken out from 'A' and put in 'B', then the ratio becomes 1 : 3. The total number of fruits in 'A' and 'B' is :

(1) 28 (2) 32 (3) 36 (4) 40

---

49. 400 मी. अंतरावरुन पोलिसाने चोराला थांबवले. पोलिसाने पाठलाग सुरु केला त्याचवेळी चोरानेही पळायला सुरुवात केली. चोराचा वेग ताशी 10 किमी आणि पोलिसाचा वेग ताशी 15 किमी आहे असे गृहीत धरल्यास पकडले जाण्यापूर्वी चोर किती अंतर पळेल ?

(1) 300 मी. (2) 350 मी. (3) 400 मी. (4) 800 मी.

A thief is stopped by a policeman from distance of 400 metres. When the policeman starts the chase, the thief also starts running. Assuming the speed of thief as 10 km/hr and that of policeman as 15 km/hr how far the thief would run, before he is captured ?

(1) 300 mt. (2) 350 mt. (3) 400 mt. (4) 800 mt.

---

50. मत्स्यालय पाहण्याचे दर पुढीलप्रमाणे आहेत : प्रौढ – ₹ 7, मुले – ₹ 4 ज्येष्ठ नागरिक – ₹ 5. जेव्हा आजचे प्रवेश बंद झाले तेव्हा जमा झालेली प्रत्येक गटाची प्रवेश रक्कम पुढील तक्त्यांत दाखवल्याप्रमाणे होती.

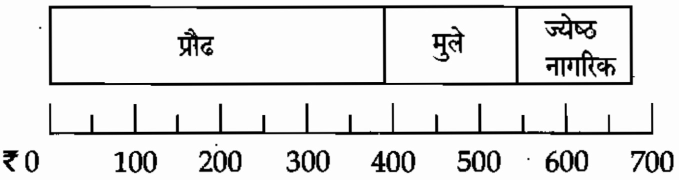

प्रत्येक गटाच्या आजच्या प्रवेश रकमांचे सर्वात जवळचे प्रतिरूपण करणारा वर्तुळखंडात्मक आलेख निवडा.

(1) 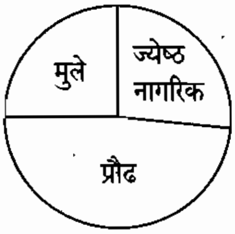

(2) 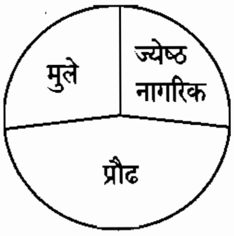

(3) 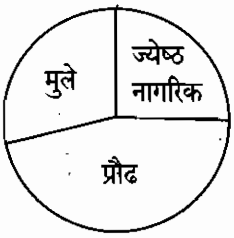

(4) 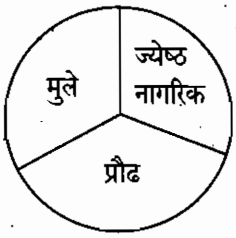

Aquarium charges for visitors are as follows: Adults - ₹ 7, Children - ₹ 4, Senior citizens - ₹ 5. When aquarium closed entries for today, the total charges collected as per age groups are shown in the accompanying chart. Select the pie chart that shows number of visitors in each age group that paid for entry today.

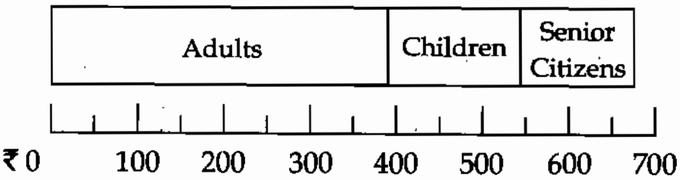

(1) 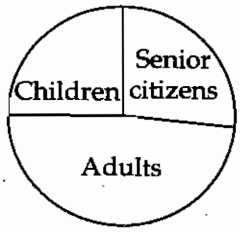

(2) 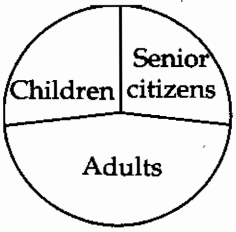

(3) 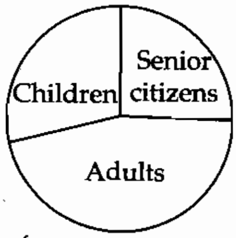

(4) 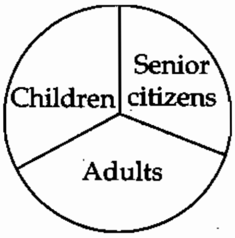

51. 4 पुरुष अथवा 6 स्त्रिया, एक काम 20 दिवसात पूर्ण करतात. तर 2 पुरुष व 9 स्त्रिया मिळून तेच काम किती दिवसात पूर्ण करतील ?

(1) 20 दिवस (2) 10 दिवस (3) 15 दिवस (4) 22 दिवस

4 men or 6 women can do a piece of work in 20 days. In how many days 2 men and 9 women together can do the same work ?

(1) 20 days (2) 10 days (3) 15 days (4) 22 days

---

52. प्रिया व शारदा यांनी प्रत्येकी ₹ 1,50,000/- व ₹ 2,40,000/- गुंतवून एक व्यवसाय चालू केला. वर्षाच्या शेवटी ₹ 65,000/- फायदा झाला तर तो दोघींमध्ये वाटा.

(1) ₹ 30,000/- आणि ₹ 35,000/- (2) ₹ 5,000/- आणि ₹ 60,000/-

(3) ₹ 25,000/- आणि ₹ 40,000/- (4) ₹ 32,000/- आणि ₹ 33,000/-

Priya and Sharada started a business by investing ₹ 1,50,000/- and ₹ 2,40,000/- respectively. Distribute the year end profit of ₹ 65,000/- among them.

(1) ₹ 30,000/- and ₹ 35,000/- (2) ₹ 5,000/- and ₹ 60,000/-

(3) ₹ 25,000/- and ₹ 40,000/- (4) ₹ 32,000/- and ₹ 33,000/-

---

53. जे काम राजू 60 दिवसांत करतो तेच काम संजू 40 दिवसांत करतो, तर ते दोघे मिळून तेच काम किती दिवसांत करतील ?

(1) 42 दिवस (2) 100 दिवस (3) 24 दिवस (4) 30 दिवस

Raju finishes a work in 60 days, Sanju finishes the same work in 40 days. In how many days will both finish the same work ?

(1) 42 days (2) 100 days (3) 24 days (4) 30 days

---

54. एका विमानात 500 प्रवासी होते. त्यापैकी 45% पुरुष व 20% मुले होती तर स्त्री प्रवाश्यांची संख्या किती ?

(1) 175 (2) 150 (3) 166 (4) 180

An airplane carries 500 passengers, 45% men and 20% are children. Then the number of women in the airplane is :

(1) 175 (2) 150 (3) 166 (4) 180

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

55. एका ₹ 16,000 किंमतीच्या यंत्राची किंमत दर वर्षी 5% नी कमी होते. तर दोन वर्षानंतर त्याची किंमत किती ?

(1) ₹ 15,400 (2) ₹ 13,640 (3) ₹ 14,440 (4) ₹ 15,540

The value of machine decreases at the rate of 5% every year. If the present value of machine i ₹ 16,000. What will it be after two years ?

(1) ₹ 15,400 (2) ₹ 13,640 (3) ₹ 14,440 (4) ₹ 15,540

---

56. निरजने ₹ 500 खरेदी किमतीचे घड्याळ ₹ 560 ला विकले, तुषारने ₹ 600 खरेदी किंमतीचे घड्याळ ₹ 666 ला विकले, तर दोघांपैकी शेकडा नफा कोणाला अधिक मिळाला आणि किती ?

(1) निरजला 1% (2) तुषारला 1% (3) निरजला 2% (4) तुषारला 2%

If Niraj sold a watch of cost price ₹ 500 to ₹ 560 and Tushar sold a watch of cost price ₹ 600 to ₹ 666, then who got more profit and how much ?

(1) Niraj, 1% (2) Tushar, 1% (3) Niraj, 2% (4) Tushar, 2%

---

57. सोडवा : $\dfrac{(-2-3)\times(5+3)\div(-3-2)}{(-6-4)\div(-7-5)} = ?$

(1) 96 (2) 9.6 (3) −9.6 (4) 6.9

Solve : $\dfrac{(-2-3)\times(5+3)\div(-3-2)}{(-6-4)\div(-7-5)} = ?$

(1) 96 (2) 9.6 (3) −9.6 (4) 6.9

---

58. दोन संख्याचा लसावि व मसावि अनुक्रमे 432 व 72 आहे. जर एक संख्या 216 असेल तर दुसरी संख्या काढा.

(1) 72 (2) 144 (3) 48 (4) 36

The LCM and HCF of two numbers are 432 and 72 respectively. If one of the number is 216 then find another number.

(1) 72 (2) 144 (3) 48 (4) 36

---

59. सात क्रमवार विषम संख्यांची सरासरी 20 आहे तर त्यातील सर्वात मोठी संख्या कोणती ?

(1) 14 (2) 16 (3) 20 (4) 26

The average of 7 consecutive odd numbers is 20. Find the largest number among them.

(1) 14 (2) 16 (3) 20 (4) 26

---

60. $\{(8^2 + 15^2)^{\frac{1}{2}}\}^3 =$ ________

(1) 289 (2) 4913 (3) 4624 (4) 4813

$\{(8^2 + 15^2)^{\frac{1}{2}}\}^3 =$ ________

(1) 289 (2) 4913 (3) 4624 (4) 4813

---

61. एकल व्यापाऱ्याद्वारे त्याच्या व्यवसायाच्या उत्पन्नावर भरलेला आयकर हा ________ करावा.

(1) व्यापारी खात्याला नावे (2) नफा व तोटा खात्यास नावे

(3) दायित्व म्हणून नोंद (4) ताळेबंदात भांडवल खात्यातून वजा

Income tax paid by a sole proprietor on his business income should be ________.

(1) Debited to Trading A/c (2) Debited to Profit & Loss A/c

(3) Recorded as liability (4) Deducted from capital account in the Balance-sheet

---

62. (a) द्विनोंदी पद्धत व्यवसाय व्यवहाराबाबत पूर्ण लेखाकर्माची माहिती देते.

(b) द्विनोंदी पद्धतीत फक्त वैयक्तिक व्यवहाराची पुस्तकात नोंद होते आणि अवैयक्तिक बाबी वगळल्या जातात.

(c) द्विनोंदी पद्धत अपूर्ण, चुकीची आणि अशास्त्रीय आहे.

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने **बरोबर** आहे/आहेत ?

(1) (a) फक्त (2) (a) आणि (b) फक्त

(3) (b) आणि (c) फक्त (4) (a), (b) आणि (c)

(a) Double Entry System gives full accounting information about the business transaction.

(b) Under Double Entry System only the personal aspects of the transaction are recorded in the books and the impersonal aspects are ignored.

(c) Double Entry system is incomplete, inaccurate and unscientific.

Which of the statement/s given above is/are **correct** ?

(1) (a) only (2) (a) and (b) only

(3) (b) and (c) only (4) (a), (b) and (c)

---

63. कोणत्या देययासाठी दुय्यम रोकड खतावणी/लघु रोकड पुस्तक ठेवले जाते ?

(a) लहान रक्कम आणि कमी वारंवारता

(b) लहान रक्कम आणि जास्त वारंवारता

(c) मोठी रक्कम आणि जास्त वारंवारता

(d) मोठी रक्कम आणि कमी वारंवारता

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने **बरोबर** आहे/आहेत ?

(1) (a) फक्त (2) (b) फक्त (3) (a) आणि (b) (4) (c) आणि (d)

For which payments Petty Cash Book is maintained ?

(a) Small amount and low frequency

(b) Small amount and high frequency

(c) High amount and high frequency

(d) High amount and low frequency

From above statement/s which is/are the **correct** ?

(1) (a) only (2) (b) only (3) (a) and (b) (4) (c) and (d)

---

64. खालीलपैकी कोणत्या त्रुटी तेरीजपत्रकाद्वारे उघड केल्या जात नाहीत ?

(1) सहाय्यक पुस्तकांतील नोंदीच्या बेरजेतील त्रुटी

(2) खात्यामध्ये समतोल राखण्यातील त्रुटी

(3) एका पृष्ठावरील बेरीज दुसऱ्या पृष्ठावर नेण्यातील त्रुटी

(4) लेखाकर्म तत्वाच्या त्रुटी

Which of the following errors are not disclosed by Trial balance ?

(1) Error in casting the books of subsidiary records.

(2) Error in balancing the account.

(3) Error in carrying forward the total of one page to another page.

(4) Error of principle of accounts.

---

65. खालीलपैकी कोणते खाते हे व्यक्तीगत खाते नाही ?

(1) थकीत व्याज (2) व्याज दिले

(3) आगाऊ दिलेले व्याज (4) आगाऊ मिळालेले व्याज

Out of the following which is not personal account ?

(1) Interest outstanding (2) Interest paid

(3) Interest pre-paid (4) Interest received in advance

---

66. ₹ 80,000/- बाजारमूल्य असलेली मालमत्ता ₹ 50,000/- ला खरेदी केली. खालीलपैकी कोणत्या संकल्पनेनुसार हिशोबाच्या पुस्तकात तिची नोंद ₹ 50,000/- अशी करण्यात येईल ?

(1) मूल्य मापन संकल्पना (2) किंमत संकल्पना

(3) दुहेरी पैलू संकल्पना (4) वरीलपैकी सर्व

As per which of the following concept, an asset of market value ₹ 80,000/- purchased for ₹ 50,000/- will be recorded in the books of account at ₹ 50,000/-

(1) Money measurement concept (2) Cost concept

(3) Dual aspect concept (4) All of the above

---

67. संपत्ती विकून झालेला नफा हा ________ आहे.

(1) अपरीचलन खर्च (2) परीचलन नफा

(3) अपरीचलन नफा (4) सामान्य नफा

Profit on sale of an asset is ________.

(1) Non-operating Expenses (2) Operating Profit

(3) Non-operating Profit (4) Normal Profit

---

68. बँक मेळपत्रक हे ________ मधील फरकाचा मेळ घालण्यासाठी तयार केले जाते.

(1) रोख शिल्लक आणि बँक शिल्लक

(2) रोख पुस्तकाप्रमाणे बँक शिल्लक

(3) रोख शिल्लक आणि पासबुक शिल्लक

(4) वरीलपैकी सर्व

Bank reconciliation statement is prepared to reconcile the difference in ________.

(1) Cash balance and bank balance

(2) Bank balance as per the cash book

(3) Cash balance and passbook balance

(4) All of these

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

69. __________ हे प्रामुख्याने लक्षणीय आणि सुव्यवस्थितरीतीने व्यवसायातील व्यवहारासंबंधित आर्थिक माहितीची नोंद आहे.

(1) पुस्तपालन (2) लेखाकर्म (3) परिव्ययांकन (4) व्यवस्थापन

__________ is mainly concerned with recording of financial data relating to the business operations in a significant and orderly manner.

(1) Book-keeping (2) Accounting (3) Costing (4) Management

---

70. ऑफीस फर्निचरच्या खरेदीवर दिलेला आवक वहन खर्च __________ च्या नावे टाकावा.

(1) व्यापारी खाते (2) नफा व तोटा खाते
(3) फर्निचर खाते (4) वरीलपैकी नाही

Carriage Inwards paid on the purchase of office furniture should be debited to __________.

(1) Trading A/c (2) Profit & Loss A/c
(3) Furniture A/c (4) None of the above

---

71. वित्तीय वर्षाअखेर मजूरी खाते __________ खात्यामध्ये स्थानांतरीत केले जाते.

(1) व्यापारी (2) नफा आणि तोटा (3) ताळेबंद (4) यापैकी सर्व

Labour charges account is transferred to __________ account at the end of the financial year.

(1) Trading (2) Profit & Loss (3) Balance sheet (4) All the above

---

72. ऋणकोला देण्यात आलेली रोख सवलत __________ ला जमा करतात.

(1) रोकड खाते (2) ग्राहक खाते
(3) सवलत खाते (4) विक्री खाते

The cash discount allowed to a debtor, credited to __________.

(1) Cash Account (2) Customer's Account
(3) Discount Account (4) Sales Account

---

73. खरेदी पुस्तकातील नोंदीचे __________ हे स्रोत दस्तऐवज आहे.

(1) आवक चलन (2) जावक चलन
(3) रोखीचे टिपण (4) प्रमाणक

__________ is the source document for recording in purchase book.

(1) Inward invoice (2) Outward invoice
(3) Cash Memo (4) Voucher

---

74. पुढीलपैकी कोणते खाते हे वास्तविक (Real) खाते आणि नामधारी (Nominal) खाते नाही ?

(1) रोकड खाते (2) फर्निचर खाते

(3) भांडवल खाते (4) पगार खाते

Which of the following is not Real account and Nominal account ?

(1) Cash account (2) Furniture account

(3) Capital account (4) Salary account

---

75. खालील माहिती व्यवहाराबाबत आणि त्याच्या प्राथमिक नोंद पुस्तकाबाबत दिली आहे.

	व्यवहार		**प्राथमिक नोंद पुस्तक**
(a)	उधारीने विक्री	-	दैनंदिन विक्री पुस्तक
(b)	ग्राहकाकडून माल परत	-	विक्री परत पुस्तक
(c)	रोख खरेदी	-	दैनंदिन खरेदी पुस्तक
(d)	पुरवठादाराला माल परत	-	खरेदी परत पुस्तक

वरीलपैकी कोणता पर्याय **बरोबर** आहे ?

(1) (a) फक्त

(2) (a) आणि (b) फक्त

(3) (a), (b) आणि (c)

(4) (a), (b), (c) आणि (d)

Following information is given regarding transactions and its primary Entry Book.

	Transaction		**Primary Entry Book**
(a)	Credit sales	-	Sales Day Book
(b)	Goods Returned by customer	-	Return Outward Book
(c)	Cash Purchases	-	Purchase Day Book
(d)	Goods returned to suppliers	-	Return Inward Book

Which of the above option is **correct** ?

(1) (a) only

(2) (a) and (b) only

(3) (a), (b) and (c)

(4) (a), (b), (c) and (d)

---

76. बँक ओव्हरड्राफ्ट म्हणजे पासबुकानुसार ________ शिल्लक होय.

(1) नावे (2) जमा (3) अंतीम (4) प्रारंभिक

Bank overdraft means ________ balance as per passbook.

(1) Debit (2) Credit (3) Closing (4) Opening

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

77. जेव्हा मालाची बांधणी, आदेशानुसार विशेष मार्गाने केली जाते, तेव्हा त्या खर्चाची नोंद ________ या ठिकाणी केली जाते.

(1) तेरीजपत्रक (2) ताळेबंद

(3) नफा आणि तोटा खाते (4) व्यापारी खाते

When goods have been packed in a special way to comply with order these would be charged to ________.

(1) Trial Balance (2) Balance sheet

(3) Profit and Loss Account (4) Trading Account

---

78. **सूची**-I आणि **सूची**-II यांच्या जोड्या जुळवा.

	सूची-I		**सूची-II**
(a)	कंपनीचा नावलौकिक	(i)	चालू दायित्व
(b)	अधिकर्ष सवलत	(ii)	स्थिर मालमत्ता
(c)	प्राथमिक खर्च	(iii)	राखीव आणि अधिशेष
(d)	गंगाजळी/राखीव निधी	(iv)	काल्पनिक मालमत्ता

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)
(2)	(i)	(ii)	(iv)	(iii)
(3)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(4)	(ii)	(i)	(iii)	(iv)

Match the following **List-I** with **List-II**.

	List-I		**List-II**
(a)	Goodwill of a company	(i)	Current liability
(b)	Over draft	(ii)	Fixed assets
(c)	Preliminary Expenses	(iii)	Reserves & Surplus
(d)	General Reserve	(iv)	Fictitious assets

Answer Options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)
(2)	(i)	(ii)	(iv)	(iii)
(3)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(4)	(ii)	(i)	(iii)	(iv)

---

79. रोख रक्कम ₹ 5,00,000 आणि फर्निचर ₹ 2,00,000 या सह व्यवसायाची सुरूवात करण्यात आली.
वरील व्यवहार रमेश यांच्या पुस्तकातील आहे.
या व्यवहाराची अचूक नोंद ________ आहे.

			नावे	जमा
(a)	रोकड खाते	नावे	₹ 5,00,000	
	फर्निचर खाते	नावे	₹ 2,00,000	
	भांडवल खाते			₹ 7,00,000
(b)	रोकड खाते	नावे	₹ 5,00,000	
	फर्निचर खाते	नावे	₹ 2,00,000	
	रमेश खाते			₹ 7,00,000
(c)	रोकड खाते	नावे	₹ 5,00,000	
	फर्निचर खाते			₹ 2,00,000
	रमेश खाते			₹ 3,00,000
(d)	भांडवल खाते	नावे	₹ 7,00,000	
	रोकड खाते			₹ 5,00,000
	फर्निचर खाते			₹ 2,00,000

कोणती नोंद/नोंदी **बरोबर** आहेत ?

(1) (a) फक्त (2) (b) फक्त
(3) (c) आणि (d) फक्त (4) (a), (b), (c) आणि (d)

Commenced Business with cash ₹ 5,00,000 and furniture ₹ 2,00,000.
The above transaction is in the Books of Ramesh.
Correct entry of this transaction is ________.

			Debit	Credit
(a)	Cash A/c	Dr.	₹ 5,00,000	
	Furniture A/c	Dr.	₹ 2,00,000	
	To Capital A/c			₹ 7,00,000
(b)	Cash A/c	Dr.	₹ 5,00,000	
	Furniture A/c	Dr.	₹ 2,00,000	
	To Ramesh A/c			₹ 7,00,000
(c)	Cash A/c	Dr.	₹ 5,00,000	
	To Furniture A/c			₹ 2,00,000
	To Ramesh A/c			₹ 3,00,000
(d)	Capital A/c	Dr.	₹ 7,00,000	
	To Cash A/c			₹ 5,00,000
	To Furniture A/c			₹ 2,00,000

Which is/are correct entry ?

(1) (a) only (2) (b) only
(3) (c) and (d) only (4) (a), (b), (c) and (d)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

80. पुढील विधानांचा विचार करा.

विधान (I) - मालमत्तेच्या पुस्तक मूल्यामध्ये (Book value) कायमस्वरूपी आणि निरंतर होणारी घसरण म्हणजे घसारा.

विधान (II) - घसारा आणि देखभाल या संकल्पनेत साधर्म्य आहे.

पर्यायी उत्तरे :

(1) **विधान** (II) बरोबर आणि **विधान** (I) चूक.

(2) **विधान** (I) बरोबर आणि **विधान** (II) चूक.

(3) दोन्ही **विधाने** चूक.

(4) दोन्ही **विधाने** बरोबर.

Consider the following statements.

Statement (I) - Depreciation is a permanent and continuous decrease in the book value of an asset.

Statement (II) - Depreciation concept is similar to maintenance.

Answer Options :

(1) **Statement** (II) is correct and **Statement** (I) is incorrect.

(2) **Statement** (I) is correct and **Statement** (II) is incorrect.

(3) Both the **Statements** are incorrect.

(4) Both the **Statements** are correct.

---

81. ________ हे वस्तू व सेवा कर परिषदेचे अध्यक्ष असतात.

(1) भारतीय रिझर्व्ह बँकेचा गव्हर्नर (2) केंद्रीय वित्त मंत्री

(3) मुख्य सचिव, वित्त विभाग (4) पंतप्रधान

________ is the Chairperson of GST Council.

(1) Governor of RBI (2) Union Finance Minister

(3) Chief Secretary, Finance Department (4) Prime Minister

---

82. खाजगीकरणामध्ये सरकारी साधनांचे न्यून मूल्यांकन म्हणजे – सरकारचे आणि त्यामुळे __________ चे मोठे नुकसान होय.

(1) सरकारी उपक्रमांच्या भागीदारांचे (2) देशातील करदात्या नागरिकांचे

(3) कर न देणाऱ्या देशातील सर्व नागरिकांचे (4) वरील सर्वांचे

In privatisation, undervaluation of Government assets implies sustainable losses to the Government and therefore for the __________.

(1) Partners of the Govt. enterprises (2) Tax-paying citizens of the country

(3) Non tax-paying citizens of the country (4) All the above

---

83. भारतातील आर्थिक सुधारणांविषयी खालीलपैकी कोणते/ती विधान/ने **सत्य** आहे/त ?

(a) सुधारणा प्रक्रियेत उत्पादन व सेवा क्षेत्रांच्या वाढीवर भर दिला गेला.

(b) कृषी क्षेत्राकडे दुर्लक्ष झाले.

(c) कृषी क्षेत्रातील सार्वजनिक गुंतवणूकीत घट दिसून आली.

(d) छोट्या सिंचन प्रकल्पांखालील क्षेत्राचा वृद्धिदर मंदावला.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b) आणि (c) (2) (a), (b) आणि (d) (3) (a), (c) आणि (d) (4) वरील सर्व

Which of the following statement/s is/are **true** about economic reforms in India ?

(a) The reforms process has emphasized the growth of manufacturing and service sectors.

(b) Agriculture sectors was neglected.

(c) The public investment in agriculture has shown a decline.

(d) The growth rate of irrigated area under minor irrigation has slowed down.

Answer Options :

(1) (a), (b) and (c) (2) (a), (b) and (d) (3) (a), (c) and (d) (4) All of the above

---

84. 1980 च्या दशकात भारतीय अर्थव्यवस्थेला तोंड द्याव्या लागलेल्या वित्तीय अरिष्टाचे __________ हे कारण होते.

(1) आयात आणि निर्यातीतील फरकात वाढ

(2) बचत आणि गुंतवणूकीतील फरक

(3) सरकारचा खर्च आणि महसूल यातील वाढते अंतर

(4) मागणी आणि पुरवठ्यातील फरक

The fiscal crisis faced by the Indian economy in 1980s was caused by __________.

(1) Widening gap between imports and exports

(2) Difference between savings and investment

(3) Widening gap between government expenditure and revenue

(4) Difference between demand and supply

---

85. वस्तू आणि सेवा करामध्ये खालीलपैकी कोणता कर अंतर्भूत होत नाही ?

(1) सेवा कर (2) अबकारी कर

(3) केंद्रीय विक्री कर (4) सीमा शुल्क

Which tax is not subsumed under GST ?

(1) Service Tax (2) Excise Duty

(3) Central Sales Tax (4) Customs Duty

---

86. रंगराजन समिती (2014) ने दारिद्र्याची रेषा शहरी आणि ग्रामीण भागासाठी प्रती व्यक्ती दैनंदिन खर्चाच्या स्वरूपात अशी निश्चित केली आहे.

(a) 40 आणि 30 रुपये (b) 47 आणि 32 रुपये

(c) 50 आणि 45 रुपये (d) 55 आणि 50 रुपये

वरीलपैकी कोणता पर्याय **बरोबर** आहे/आहेत ?

(1) केवळ (a) (2) केवळ (c) (3) केवळ (d) (4) केवळ (b)

Rangrajan Committee (2014), defined poverty line in terms of per capita per day expenditure for urban and rural area as __________.

(a) ₹ 40 and ₹ 30 (b) ₹ 47 and ₹ 32

(c) ₹ 50 and ₹ 45 (d) ₹ 55 and ₹ 50

Which of the above options is/are **correct** ?

(1) Only (a) (2) Only (c) (3) Only (d) (4) Only (b)

---

87. जागतिक व्यापार संघटनेअंतर्गत, व्यापारासंबंधी बौद्धिक संपदा हक्कामध्ये _________ चा समावेश होतो.

(1) कॉपीराईट (2) पेटंट (3) व्यापार गुपिते (4) वरील सर्व

Under WTO, Trade Related Intellectual Property Rights (TRIPs) covers_________.

(1) Copyright (2) Patents (3) Trade secrets (4) All of the above

---

88. 1991 च्या नवीन औद्योगिक धोरणाचे खालीलपैकी कोणते वैशिष्ट्य नाही ?

(1) औद्योगिक परवाना रद्द (2) सार्वजनिक क्षेत्रात नवीन उद्योगांची उभारणी

(3) विदेशी गुंतवणूकीला परवानगी (4) MRTP मर्यादा काढून टाकणे

Which of the following was not a feature of the New Industrial Policy-1991?

(1) Abolition of industrial licensing (2) Setting up of new public sector enterprises

(3) Permission to foreign investment (4) Removal of MRTP limit

---

89. खालीलपैकी कोणते व्यापार संबंधित गुंतवणूक उपायांचे महत्त्वाचे वैशिष्ट्य नाही ?

(1) परकीय भांडवलावरील सर्व बंधने दूर करावीत.

(2) गुंतवणुकीच्या बाबतीत राष्ट्रीय गुंतवणूकदाराला मिळणारे सर्व हक्क परकीय गुंतवणूकदाराला मिळणार नाहीत.

(3) कच्चा माल व सुटे भाग यांची मुक्तपणे आयात करता येईल.

(4) स्थानिक वस्तू व कच्चा माल वापरण्याची सक्ती परकीय गुंतवणूकदारावर असणार नाही.

Which of the following is not a main feature of the Trade Related Investment Measures (TRIMs) ?

(1) All restrictions on foreign capital should be scrapped.

(2) Foreign investor will not get the same rights as a national investor in the matter of investment.

(3) Imports of raw materials & components will be allowed freely.

(4) Foreign investor will not be obliged to use local products & materials.

---

90. 'बांधा, चालवा आणि हस्तांतरित करा' हे धोरण __________ पासून सुरू झाले.

(1) 1990 (2) 1993 (3) 1995 (4) 2000

Build Operate and Transfer (B.O.T.) Policy started from__________.

(1) 1990 (2) 1993 (3) 1995 (4) 2000

---

91. व्हॅटची सुरुवात सर्वप्रथम खालील कोणत्या देशात झाली ?

(1) अमेरिका (2) फ्रान्स (3) भारत (4) चीन

VAT started first in which of the following countries ?

(1) America (2) France (3) India (4) China

---

92. भारताची कृषी निर्यात एकूण निर्यातीच्या 20% पेक्षा कमी असण्याला खालीलपैकी कोणते घटक कारणीभूत आहेत ?

(a) खराब निर्यात पायाभूत सोयी

(b) कृषी-प्रक्रिया निम्न पातळीवर असणे

(c) दर्जानुसारी ब्रॅंडिंगची कमतरता

(d) जलदगती देशांतर्गत व यांत्रिक बंदर हाताळणी सुविधांचा अभाव

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b) आणि (c) (2) (a), (b) आणि (d) (3) (a) आणि (b) (4) वरील सर्व

Which of the following is/are the main reasons for Indian agriculture exports continuing to be less than 20% of total exports ?

(a) Poor export infrastructure

(b) Low level of agri-processing

(c) Low level of quality branding

(d) Lack of fast track inland and mechanical port handling

Answer Options :

(1) (a), (b) and (c) (2) (a), (b) and (d) (3) (a) and (b) (4) All of the above

---

93. गॅटचा उत्तराधिकारी म्हणून जागतिक व्यापार संघटनेची स्थापना _________ रोजी झाली.

(1) 1 जानेवारी, 1957 (2) 1 जानेवारी, 1991

(3) 1 जानेवारी, 1995 (4) 1 जानेवारी, 1998

World Trade Organisation (WTO) was established as the successor to the GATT on _________.

(1) 1st January, 1957 (2) 1st January, 1991

(3) 1st January, 1995 (4) 1st January,1998

---

94. पुढीलपैकी कोणत्या पंचवार्षिक योजनेत "अन्न, काम व उत्पादकता" यांवर भर देण्यात आला होता ?

(1) पहिली पंचवार्षिक योजना (2) चौथी पंचवार्षिक योजना

(3) सातवी पंचवार्षिक योजना (4) नववी पंचवार्षिक योजना

Which of the following five year plans focused on "Food, Work and Productivity" ?

(1) Ist Five Year Plan (2) IVth Five Year Plan

(3) VIIth Five Year Plan (4) IXth Five Year Plan

---

95. जागतिक व्यापार संघटना (WTO) _________ व्यापाराला प्रोत्साहन देते.

(1) द्विपक्षीय (2) बहुपक्षीय (3) (1) आणि (2) (4) वरीलपैकी एकही नाही

World Trade Organisation (WTO) promotes _________ trade.

(1) Bilateral (2) Multilateral (3) Both (1) and (2) (4) None of these

---

96. जागतिक गुंतवणूक अहवाल (2015) नुसार खालीलपैकी कोणते विधान **सत्य** आहे ?

(1) भारतातून बाहेर केली जाणारी गुंतवणूक ही भारतातील परकीय गुंतवणूकी इतकीच होती.

(2) भारताबाहेर केल्या जाणाऱ्या गुंतवणूकीत 2000 पासून घट होत आहे.

(3) 2008 मध्ये भारताबाहेर सर्वोच्च प्रमाणात गुंतवणूक केली गेली.

(4) 2001 हे वर्ष वगळता, चीनने देशाबाहेर केल्या जाणाऱ्या गुंतवणूकीचे प्रमाण भारतापेक्षा कमी ठेवले आहे.

Which of the following statement is **true** as per the World Investment Report (2015) ?

(1) FDI outflows from India were equal to FDI inflows in India.

(2) Since 2000, there has been a fall in FDI outflows.

(3) The peak FDI outflow took place in 2008.

(4) China has kept FDI outflow at a relatively lower level than India barring the year 2001.

---

97. खालीलपैकी कोणते घटक हे जागतिकीकरणाच्या श्रम बाजारपेठेवरील परिणामस्वरूप दिसून येतात ?

(a) वर्धित मूल्यामध्ये भांडवलाच्या वाट्यात वाढ

(b) श्रमाचे नैमित्तिकीकरण

(c) निम्न श्रेणीतील कामासाठी मजुरीत घट

(d) अर्धवेळ कामाच्या संधीत वाढ

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b) आणि (d) (2) (a), (b) आणि (c) (3) (b) आणि (d) (4) वरील सर्व

Which of the following have been observed as affects of globalization on labour markets ?

(a) Increase in the share of capital in value added

(b) Casualization of labour

(c) Lower wages in lower ranks of work

(d) Increase in part-time jobs

Answer Options :

(1) (a), (b) and (d) (2) (a), (b) and (c) (3) (b) and (d) (4) All of the above

---

18. स्वदेशी अर्थव्यवस्थेच्या इतर जगाशी असणाऱ्या संबंधाना __________ संबोधतात.

(1) उदारीकरण (2) खाजगीकरण (3) जागतिकीकरण (4) वरीलपैकी एकही नाही

__________ refers to the interaction of the domestic economy with rest of the world.

(1) Liberalisation (2) Privatisation (3) Globalisation (4) None of the above

---

19. भारतातील रोजगारामध्ये संघटित क्षेत्राचा वाटा दर्शवण्यासंदर्भात खालील जोड्या जुळवा.

(a)	1983	(i)	6.4%
(b)	1999-2000	(ii)	6.9%
(c)	2004-2005	(iii)	7.08%
(d)	2008-2009	(iv)	7.93%

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)
(2)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(3)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)
(4)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)

Match the columns indicating share of organized sector in employment in India.

(a)	1983	(i)	6.4%
(b)	1999-2000	(ii)	6.9%
(c)	2004-2005	(iii)	7.08%
(d)	2008-2009	(iv)	7.93%

Answer Options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(1)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)
(2)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(3)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)
(4)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)

---

100. खालीलपैकी कोणत्या सार्वजनिक क्षेत्राशी निगडित समस्या आहेत ?

(a) सार्वजनिक उपक्रमाच्या व्यवस्थापनात पुढाकाराला वाव नाही.

(b) सार्वजनिक उपक्रमांची किंमत धोरणे तर्कसंगत आर्थिक तत्त्वांवर आधारित नसतात.

(c) सार्वजनिक उपक्रमांचे अंदाजपत्रक अतिशय कडक धोरणाचे असते.

(d) सार्वजनिक उपक्रमांचे व्यवस्थापक परिणामांपेक्षा पद्धतींवर अधिक भर देतात.

पर्यायी उत्तरे :

(1) (a), (b) आणि (c) (2) (a), (b) आणि (d) (3) वरीलपैकी सर्व (4) केवळ (a)

Which of the following are the major problems faced by public sector enterprises ?

(a) Public enterprise management has little initiative left.

(b) Public enterprises' pricing policies are not guided by rational economic principles.

(c) Budgets of public enterprises are based on hard policies.

(d) The managers of public enterprises become procedure-oriented rather than outcome-oriented.

Answer Options :

(1) (a), (b) and (c) (2) (a), (b) and (d) (3) All of the above (4) Only (a)

-o O o-

सूचना – (पृष्ठ 1 वरून पुढे....)

(8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम–82" यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

(9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. **मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग–1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.**

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलतः प्रयत्न केले ?

(1) स्वामी दयानंद सरस्वती (2) ईश्वरचंद्र विद्यासागर

(3) राजा राममोहन रॉय (4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर "(3) राजा राममोहन रॉय" असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर "(3)" होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. **201** समोरील उत्तर–क्रमांक "③" हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तर–क्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

SEAL

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK